

**Colegiul Disciplinar de pe lângă Consiliul
Superior al Magistraturii**

H O T Ă R Ă R E

28 ianuarie 2023
nr. 18/1

mun. Chișinău

Completul de Examinare a Contestațiilor nr. 2 al Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componență:

Președinte
Membrii

Igor Mânăscurtă
Iurie Cotruță
Angela Otean

examinând contestația cet. Vîlcu Eugeniu împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 1109s-1457p/m din 12 decembrie 2022, emise pe marginea sesizării depuse la 14 noiembrie 2022 asupra acțiunilor judecătorului Bușuleac Mihai de la Judecătoria Cahul (sediul central),

C O N S T A T Ă :

Argumentele sesizării

La 14 noiembrie 2022 în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit sesizarea cet. Vîlcu Eugeniu, prin care se invocă tergiversarea examinării cauzei penale de către judecătorul din cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Central, Mihail Bușuleac.

Prin dispoziția inspectorului-judecător principal interimar din 16 noiembrie 2022 sesizarea a fost înregistrată și repartizată pentru verificare inspectorului- judecător, Tatiana Craiu.

În redare succintă autorul sesizării, Vîlcu Eugeniu menționează că a fost recunoscut în calitate de parte vătămată în cadrul cauzei penale nr. 2022430007 de învinuire a lui Bujor Vadim, Ciobu Dorel și Grosu Sergiu în săvârșirea infracțiunii, prevăzute la art. 287 alin. (3), 151 alin. (1) Cod penal, prin Ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 09.02.2022.

Susține autorul, că prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din data de 23.06.2022, a fost dispusă disjungerea cauzei penale privind învinuirea lui Ciobu Dorel în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal de cauza penală privind învinuirea lui Bujor Vadim și Grosu Sergiu Andrei, de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d), art. 287 alin.(3) Cod penal.

Prin sentința emisă de judecătorul Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, Mihail Osadicii din data de 28.07.2022, Ciobu Dorel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și în temeiul normei indicate, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa în formă de închisoare, pe un termen de 2 ani, în penitenciar de tip semiînchis. Potrivit prevederilor art. și 90 alin. (1), (6) lit. a) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea stabilită în privința lui Ciobu Dorel a fost suspendată condiționat pe perioadă de probațiune de 2 (doi) ani. judecător Osadicii Mihail.

Mai menționează autorul, că la data de 29 aprilie 2022, în Judecătoria Cahul, sediul Central a parvenit cauza penală de învinuirea lui Bujor Vadim și Grosu Sergiu în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) și art. 287 alin. (3) Cod penal care a fost repartizată judecătorului Bușuleac Mihail.

Relatează autorul că, în cadrul ședinței de judecată din 01.08.2022, judecătorul Bușuleac Mihail a manifestat un comportament neetic față de partea vătămată Vîlcu Eugeniu care în urma comiterii infracțiunilor examinate este încadrat în grad accentuat de dizabilitate, cu surditate completă la urechea dreaptă și cu dificultăți în vorbire. Astfel, la întrebările adresate de judecătorul Bușuleac Mihail referitor la absența avocatului părții vătămate, Vîlcu Eugeniu nu a înțeles întrebările adresate din cauza auzului, iar din cauza dificultății în vorbire nu a dat nici un răspuns.

Drept urmare, judecătorul Bușuleac Mihail i-a reproșat că Vîlcu Eugeniu nu știe cine sunt avocații săi și i-a comunicat „să caute avocații și să afle cine sunt și apoi să vină în ședință de judecată”, urmare a cărui fapt a intervenit mama acestuia explicând că fiul are dificultăți în exprimare și surditate completă la urechea dreaptă, la care judecătorul Bușuleac Mihail a interzis acesteia să ia cuvânt în ședință și a preîntâmpinat că va fi amendată și dată afară din ședință.

Relatează autorul că ședințele din 15.08.2022, 19.08.2022, 02.09.2022 și 09.11.2022 au fost amânate din diferite motive, iar la 09.11.2022 din cauza lipsei inculpatului Bujor Vadim, deși în această ședință urmau a fi cercetate materialele cauzei penale, și examinarea probelor apărări, judecătorul Bușuleac Mihail fără a stabili cauza neprezentării inculpatului, prin răspunsul Penitenciarului nr.5 Cahul.

Susține că nu cunoaște cauza îmbolnăvirii lui Bujor Vadim care nu s-a prezentat la ședința de judecată din 09.11.2022, iar la ședința din 10.11.2022 în care s-a examinat recursul la Curtea de Apel Cahul a fost prezent.

Urmează că, la începutul lunii ianuarie 2023 expiră termenul de 1 an de ținere în arest preventiv a inculpaților Bujor Vadim și Grosu Sergiu, iar în urma eliberării acestora din arest preventiv există riscul real ca aceștia să părăsească teritoriul Republicii Moldova, or, Bujor Vadim are familia în Germania.

Petiționarul solicită examinarea sesizării cu tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului din cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Central, Mihail Bușuleac pentru tergiversarea examinării cauzei.

Poziția Inspecției Judiciare

Sesizarea a fost examinată sub aspectul existenței sau inexistenței temeiurilor de abateri disciplinare în acțiunile judecătorului Mihail Bușuleac din cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Central.

În conformitate cu prevederile art. 23 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, verificarea sesizării reprezintă etapa în cadrul căreia se stabilesc faptele imputate judecătorului și consecințele acestora, circumstanțele în care au fost comise, precum și orice alte date concludente din care să se poată stabili existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare. Verificarea sesizării se efectuează de către inspectorii-judecători în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data înregistrării sesizării. Termenul de verificare a sesizării poate fi prelungit de inspectorul principal cu cel mult 15 zile, la cererea inspectorului-judecător care verifică sesizarea, dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului.

În conformitate cu prevederile art. 23 alin. (1¹) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, dacă nu se întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea, ca fiind neîntemeiată. Decizia cu privire la respingerea sesizării poate fi contestată de autorul sesizării în completul de examinare a contestațiilor al colegiului disciplinar în decurs de 15 zile de la data recepționării deciziei motivate.

Prin urmare, sesizarea cet. Vilcu Eugeniu este pasibilă respingerii ca fiind neîntemeiată.

Art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor stabilește în mod exhaustiv faptele/acțiunile, care pot constitui temei de abateri disciplinare în privința judecătorilor.

Autorul sesizării nu face referire la careva temeuri prevăzute la art. 4 alin. (1), din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Prin considerarea art. 25 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, judecătorul vizat în sesizare la etapa verificării, printre altele, este în drept să prezinte explicații scrise și orale.

Fiind solicitată opinia scrisă a judecătorului Mihail Bușuleac, aceasta a fost prezentată în termen.

În rezultatul verificărilor realizate, ținând cont de datele Programului integrat de gestionare a dosarelor (PIGD), Portalului național al instanțelor judecătorești(PNIJ), dar și opinia judecătorului, s-au stabilit următoarele circumstanțe.

Dosarul penal de învinuire a lui Bujor Vadim, Ciobu Dorel și Grosu Sergiu în săvârșirea infracțiunii, prevăzute la art. 287 alin. (3), 151 alin. (1) Cod penal RM la 29 iunie 2022, prin intermediul PIGD, a fost repartizată în mod automat-aleatoriu spre examinare judecătorului Aliona Sîrbu din cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Central. În instanța de fond cauzei i s-a atribuit numărul de evidență electronică 1-22060051-15-1-29042022-2.

Potrivit încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 29 iunie 2022 s-a admis declarația de abținere a judecătorului Aliona Sîrbu, de la judecarea cauzei penale privind învinuirea lui Bujor Vadim, Ciobu Dorel și Grosu Sergiu în săvârșirea infracțiunii, prevăzute la art. 287 alin. (3), 151 alin. (1) Cod penal RM.

La data de 29 iunie 2022, cauza penală de învinuire a lui Bujor Vadim, Ciobu Dorel și Grosu Sergiu în săvârșirea infracțiunii, prevăzute la art. 287 alin. (3), 151 alin. (1) Cod penal a fost repartizată repetat judecătorului Mihail Bușuleac.

Potrivit procesului-verbal al ședinței din 01 august 2022 la care se face referire, judecătorul a verificat prezența părților în proces, cu stabilirea identității părții vătămate Vilcu Eugeniu, lămurindu-i-se acestuia drepturile sale. La întrebările instanței cine îl reprezintă acesta nu a dat răspuns la întrebare, dar a comunicat că avocații care îl reprezintă sunt în concediul anual de odihnă, fără a comunica instanței de judecată că are dificultăți de auz. Cet. Vilcu Liubovi, mama părții vătămate (autor al sesizării), care nu are calitatea de parte pe dosar a intervenit în discuție cu declarații, fără a i se da cuvântul, iar în rezultat a fost avertizată că răspunde doar partea vătămată, fapt care a indignat-o pe aceasta.

Tot în cadrul ședinței din 01 august 2022 s-a emis încheierea prin care s-a admis demersul procurorului de prelungire a termenului arestului preventiv și s-a prelungit

măsura preventivă - arestarea preventivă în privința inculpatului Grosu Sergiu cu 30 zile, până la data de 05 septembrie 2022, cu deținerea în continuare a acestuia în Penitenciarul nr. 5 Cahul.

De la înregistrarea cauzei în Programul integrat de gestionare a dosarelor și până la verificarea sesizării au fost fixate 18 ședințe judecătorești.

Corespunzător, majoritatea ședințelor judecătorești au fost amânate la solicitarea părților, destinate examinării cauzei, inclusiv a reprezentanților părții vătămate, Vilcu Eugeniu, autor al sesizării.

Prin încheierea din 15 august 2022 s-a admis parțial cererea părții vătămate Vilcu Eugeniu și apărătorului părții vătămate, avocatului Arabadji Mariana privind aplicarea măsurilor procesuale de constrângere (asiguratorii) în cadrul cauzei penale de învinuire a lui Grosu Sergiu și Bujor Vadim de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) și art. 287 alin. (3) Cod penal cu aplicarea sechestrului asupra bunurilor imobile și mobile ce aparțin inculpaților Bujor Vadim și Grosu Sergiu în mărime de 43 338 lei, 33 600 lire sterline și 1200 euro și respinsă cerința privind aplicarea sechestrului pe suma de 1 000 000 lei ca neîntemeiată.

O dinamică aproximativă a cauzei a fost expusă și de către magistratul Mihail Bușuleac în opinia prezentată. Suplimentar, magistratul Mihail Bușuleac a menționat că, partea vătămată care are deficiențe de auz s-a așezat mai departe, iar mama acestuia mai aproape de judecător, iar cu referire la faptul cine este avocat judecătorul a menționat că partea vătămată inițial avea doi avocați, iar în ședință din 01 august 2022 cerere de amânare a depus doar un avocat.

Totodată, potrivit explicațiilor judecătorului vizat în actul de sesizare alegațiile cet. Vilcu Liubovi (mama părții vătămate), judecătorul a menționat că această are o atitudine necorespunzătoare față de judecătorul Bușuleac Mihail, din motiv că anterior a fost condamnată pentru infracțiune de omor.

Urmează de menționat că, ședința de judecată fixată pentru data de 15 august 2022 a fost amânată din motiv că în ședința de judecată nu s-a prezentat victima Belea Alexandru în privința căruia a fost dispusă aducere silită.

Este de menționat că, deși autorul sesizării invocă comiterea de către magistratul din cadrul Judecătoriei Cahul, sediu Central, Bușuleac Mihail a termenului de examinare a cauzei penale, totuși, alegațiile sale sânt raportate în exclusivitate dezacordului acestuia cu examinarea cauzei penale de învinuire a lui Grosu Sergiu și Bujor Vadim de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) și art. 287 alin. (3) Cod penal RM de către judecătorul vizat.

Corespunzător, în proces de verificare s-a stabilit statutul de examinare a cauzei în instanța de fond.

În acest context, relevanță obțin prevederile art. 114 din Constituția Republicii Moldova și art. 15 din Legea nr. 514 din 06.07.1995 cu privire la organizarea judecătorească, potrivit cărora, justiția se desfășoară în numele Legii prin intermediul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor.

Respectiv, potrivit principiilor generale nimeni, în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor de către instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei actelor judecătorești emise.

Reieșind din prevederile art.21 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorii poartă răspundere disciplinară în modul stabilit de Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Prin considerarea influențării termenului de soluționare a incidentelor de procedură, (apărute în proces de examinare) asupra termenului general de judecare a cauzei, tergiversarea examinării, urmează a fi apreciată și în corespundere cu prevederile art. 21 al Legii cu privire la statutul judecătorului, din reglementările căreia rezultă că, judecătorul poartă răspundere disciplinară dacă a încălcat legea intenționat sau ca urmare a unei neglijențe grave.

Analizând circumstanțele, care au generat amânarea de mai multe ori a ședințelor de judecată, Inspekția Judiciară a conchis că, acestea nu pot fi imputabile magistratului. Or, amânările au reieșit direct din conduita părților prin depunerea cererii de amânare, neprezentarea martorilor acuzării sau părții vătămate Belea Alexandru.

Din materialele cauzei nu a fost reținută o cerere a autorului sesizării privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei. Subsecvent, amânările au fost din cauza comportamentului părților în proces.

Prin urmare, termenul de examinare a cauzei nr. 1-22060051-15-1-29042022-2 nu constituie o târăgănare intenționată și se datorează unor factori obiectivi, generați de complexitatea cauzei (prin considerarea incidentelor apărute), or judecătorul termen de 6 luni a fixat 18 ședințe de judecată, pentru a nu se tergiversa examinarea cauzei penale, în care inculpații au măsura preventivă - arestul preventiv.

Dezacordul autorului Vîlcu Eugeniu- parte vătămată pe dosarul penal cu termenul de examinare a cauzei nu s-a constatat și nu poate servi temei pentru sancționarea disciplinară a magistratului care examinează cauza penală. Or, autorul sesizării n-a prezentat probe pertinente în confirmarea tergiversării cauzei penale de către judecătorul vizat.

În contextul celor expuse, se deduce lipsa intenției și/ sau neglijenței grave a judecătorului vizat la întreprinderea acțiunilor în raport cu cauza penală nr. 1-22060051-15-1-29042022-2, circumstanță care exclude temeiul de responsabilizare disciplinară.

Prin raportare la termenul extins de examinare a cauzei, dar și circumstanțele cauzei, este de notat că, ponderea celerității în procedurile penale se examinează potrivit normelor legale și cu respectarea drepturilor tuturor participanților la proces.

Subsecvent, se reține și statutul de examinare a cauzei.

Argumentele autorului, nereferindu-se la probatoriul abaterii disciplinare, pretins comise de către judecătorul implicat, nu pot fi reținute ca date pertinente abaterii. Or, chiar și abaterea disciplinară imputată judecătorilor care a examinat o cauză nu poate fi bazată pe presupuneri. Pentru a reține în sarcina judecătorului săvârșirea unei abateri disciplinare, urmează a se stabili, dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă sânt întrunite elementele constitutive ale acesteia.

Prin urmare, potrivit art.20 alin. (1) din Legea nr. 178, sesizarea cu privire la faptele judecătorului urmează să corespundă anumitor cerințe de conținut, care să includă exigențele stabilite la lit. a)-f). Necorespunderea sesizării exigențelor enunțate face posibilă recunoașterea sesizării ca fiind vădit neîntemeiată în temeiul art. 20 alin. (2) din Legea nr. 178. Abaterea disciplinară, nefiind o categorie abstractă și iluzorie, prezintă elemente constitutive distincte, probatoriul acestora fiind pus prin lege în sarcina autorului sesizării.

Suplimentar, Consiliul Superior al Magistraturii prin hotărârea nr. 89/4 din 20 ianuarie 2013 (modificată prin hotărârea nr. 146/7 din 03 martie 2015) a aprobat Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției Judiciare. Potrivit pct. 2.2 al Regulamentului citat, în activitatea sa, inspecția judiciară este obligată să respecte independența judecătorului, precum și autoritatea de lucru judecat.

Prin derivare, Inspecția Judiciară, ca organ specializat al Consiliului Superior al Magistraturii va interveni la examinarea sesizării doar în limitele competenței ce îi revine, fără a interveni în procesul de înfăptuire a justiției și fără a-și aroga atribuțiile organului de înfăptuire a justiției.

Din verificarea argumentelor actului de sesizare, probele administrate, se constată că, faptele expuse nu întrunesc elemente constitutive ale abaterii disciplinare, în măsură să angajeze răspunderea disciplinară a judecătorului din cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Central, Mihail Bușuleac, potrivit art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Argumentele contestației

Nefiind de acord cu decizia Inspecției Judiciare nr. 1109s-1457p/m din 12 decembrie 2022, emise pe marginea sesizării depuse la 14 noiembrie 2022 asupra acțiunilor judecătorului Bușuleac Mihai de la Judecătoria Cahul (sediul central), judecătorul Bușuleac Mihai de la Judecătoria Cahul (sediul central) a depus contestație.

Aprecierea Completului de Examinare a Contestațiilor

Potrivit legislației, judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară doar în cazul în care în rezultatul verificărilor argumentelor sesizării, s-a constatat existența circumstanțelor de fapt și de drept care stabilesc faptul comiterii abaterii disciplinare de către judecător.

Potrivit principiilor generale ale dreptului, nimeni în afara instanțelor judecătorești în ordinea și procedura stabilită de lege, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise. Expunerea asupra legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești, se află în competența exclusivă a instanțelor judecătorești ierarhic superioare.

Independența judecătorului impune și condiția protejării lui de orice influențe, amenințări, să beneficieze de libertate profesională în interpretarea legii, în evaluarea faptelor și aprecierea probelor în fiecare caz individual, dar nu în dependență de alți factori, de presiuni, diverse critici, etc.

Tot în acest sens, judecătorul în procesul judecării cauzei trebuie să decidă liber, fără influență, presiune sau amenințare, iar concluziile, opinia care și-o formează la efectuarea justiției nu poate fi cenzurată, decât în ordinea căilor de atac ordinare și/sau extraordinare prevăzute de lege, dar nicidecum nu în cadrul unei verificări disciplinare.

În atare circumstanțe, în rezultatul verificării sesizării s-a constatat că faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterilor disciplinare și constituie temei pentru respingerea sesizării ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 18, 27-29 din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Completul de Examinare a Contestațiilor nr. 2 al Colegiului Disciplinar,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge ca neîntemeiată contestația cet. Vîlcu Eugeniu împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 1109s-1457p/m din 12 decembrie 2022, emise pe marginea sesizării depuse la 14 noiembrie 2022 asupra acțiunilor judecătorului Bușuleac Mihai de la Judecătoria Cahul (sediul central).

2. Hotărârea este definitivă.

3. Hotărârea se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte

/semnătura/

Igor Mânăscuță

Membrii

/semnătura/

Iurie Cotruță

/semnătura/

Angela Otean